

Tjänsteskrivelse, Tandvårdstaxa 2021

Sammanfattning

Åtgärderna i tandvårdstaxan har kostnadsberäknats utifrån Folktandvården i Jämtland Härjedalens förutsättningar. Utifrån gjorda beräkningar har ett förslag till prissättning 2021 tagits fram. Utfallet av beräkningarna visar på behov av nya undantag samt förändring av tidigare gjorda undantag från TLV's referenspriser. Detta för att uppnå kostnadstäckning. För vissa åtgärder visar beräkningarna att åtgärden har stor spridning i kostnadsnivå beroende på materialkostnaden och hur komplicerad behandlingen är. För att patienten ska debiteras en korrekt kostnad för den vård som utförts samt att uppnå kostnadstäckning föreslås att latituder införs för vissa åtgärder istället för ett genomsnittligt pris för åtgärden. Detta innebär att priset i vissa fall också blivit sänkt. Prisförslaget för åtgärder som avser förebyggande vård uppnår i flera fall inte kostnadstäckning men föreslås ändå att följa referenspriset. Avsikten med detta är att kostnaden inte får bli ett hinder i att främja en bibehållen hälsa för patienten. Inom området protetik och kirurgi har materialkostnad som tidigare debiterats separat inkluderats i priset vilket ska tas i beaktande vid jämförelse med tidigare prissättning. Taxan för frisktandvårdsavtal föreslås höjas enligt LPIK 1,9%.

Det är en svårighet att fullt ut beräkna hur detta förslag till prislista slår i kronor och procent totalt eftersom prislistans struktur förändras. Eftersom alla åtgärder noggrant beräknats ska priserna ge kostnadstäckning för den löne- och kostnadsnivå som förväntas gälla 2021. Vid samma åtgärdsvolym som 2019 ger ökningen ca 2,2 miljoner intäktsökning för allmäntandvården och ca 1,0 miljon för specialisttandvården. Protetiska behandlingar exkluderat då de ej är jämförbara med tidigare prismodell.

Referensprislistan

Alla patienter inskrivna i Försäkringskassan har rätt till statligt tandvårdsstöd. Referenspriserna ligger till grund för beräkningen av hur stor del av kostnaden staten betalar inom högkostnadsskyddet vid en tandvårdsbehandling när kostnaderna enligt referenspris överstiger 3 000 kronor. TLV fastställer årligen referenspriserna och i TLV's föreskrifter (HSLF-FS 2020:28) framgår vilka moment som varje åtgärd omfattas av. Referenspriserna ska spegla normalkostnaden för en behandling. Vilka kostnadsnivåer för ex. löner och material som använts av TLV's i beräkningar är inte kända. Däremot finns beskrivet vilken tidsåtgångberäkningarna är baserade på.

Kontakt har tagits med TLV för att få beskrivet mer om vad som ingår i kostnadsberäkningarna och då framförallt kostnad för material. Detta med anledning av att det i vissa fall är svårt att förstå TLV's prisnivåer. Vissa prisnivåer är helt rimliga medan vissa är orimligt låga. Det har dock inte gått att få besked om exakt vad som ingår i beräkningarna men vissa beskrivningar som berör material ger ändå en förklaring till för varför TLV's nivåer blir för lågt beräknade. Se avsnitt Materialkostnader.

Beräkningsgrunder

I TLV's föreskrifter framgår vilka moment som varje åtgärd omfattas av. TLV har även angivit uppskattad tidsåtgång för respektive åtgärd. Detta har varit utgångspunkten för beräkningarna. En bedömning av tidsåtgången har gjorts och i de fall TLV's bedömda tidsåtgång inte överensstämmer med Folk tandvårdens bedömning har tiden justerats. Förslag till priser för utbytesåtgärder och intern prislista är inte framtagen. Prissättningen av dessa tas fram efter beslut om 2021 års taxa då de är en kombination/konsekvens av grundåtgärdernas prissättning. Beräkning av taxan för frisktandvårdsavtal har inte prioriterats inför 2021. En höjning motsvarande LPIK 1,9% föreslås för 2021 samt att beräkningar och förslag till prissättningsmodell tas fram inför 2022.

Utifrån tidsåtgången har sedan priset beräknats utifrån Ftv's medellön, för de olika professionerna. Ett generellt påslag har därefter gjorts för fasta kostnader och rörliga kringkostnader såsom ex. chefslön och förbrukning utöver direkt vårdmaterial. Beräkningarna har gjorts i 2021 års prisnivå med 2019 års kostnadsnivå som utgångsläge. Slutligen har kostnader enligt upphandlad prisnivå för tandtekniska arbeten och tandvårdsmaterial som respektive åtgärd kräver lagts till.

Tidsåtgång Tandläkare	Tidsåtgång Tandhygienist	Tidsåtgång Tandsköterska	Lönekostnad	Fasta, rörliga exkl. tandvårdsmaterial	Tandteknik och Tandvårdsmaterial	KOSTNAD FÖR ÅTGÄRDEN
minuter	minuter	minuter	medellön x minuter	kostnad x minuter	Kostnad per åtgärd	Summa kostnader
Åtgärd ex undersökning						

Latituder

För vissa åtgärder tar TLV's riktpislista inte hänsyn till att en åtgärd kan ha stor kostnadsspridning beroende på tidsåtgång och materialkostnad. Ett medelpris är svårt att beräkna eftersom spridningen på hur ofta en enkel eller komplicerad åtgärd utförs varierar över tid. För att priset ska vara rimligt i förhållande till kostnaderna för den vård som utförts har latituder skapats. Syftet är att undvika att vissa patienter får betala ett allt för högt eller lågt pris och samtidigt säkerställa att Folk tandvården får kostnadstäckning. Det är främst inom de materialkrävande områdena inom specialisttandvården, protetik och kirurgi som latituder skapats. Till exempel åtgärd 865, implantatstödd bro, där materialkostnaden kan variera upp till 8000 kronor beroende på vilken behandlingstyp som passar för den enskilde individen.

Material- och tandteknikkostnader

TLV's material och tandteknikberäkningar

De svar som TLV lämnat angående vilka material och tandteknikkostnader som ligger till grund för referenspriserna är inte helt tydliga. Av svaren framgår, enligt vår tolkning, två huvudskäl till att prisnivåerna för tandteknik i referenspriserna är för låga i TLV's beräkningar.

TLV har använt grundpriset för tandteknikåtgärden. De komponenter som tillkommer för att få ett komplett och individuellt anpassat arbete är inte är inräknade.

TLV har utgått från upphandlade priser för tandtekniska arbeten i regionerna och valt lägsta priserna. Detta gör att priset i beräkningen blir allt för lågt. Vissa pris offereras lågt beroende på vad som utvärderas i upphandlingen och de lågt offererade priserna hämtas hem för produkter som inte utvärderas. Vissa priser kan också offereras för att det är ett krav för att kunna delta i upphandlingen men att leverantören egentligen inte levererar den produkten i någon större omfattning.

När det gäller övrigt tandvårdsmaterial är det oklart vilka prisnivåer TLV utgått ifrån och om kostnader för operationsupplagning mm är inräknade.

Ändrad metod/prissättning för registrering av material och tandteknik

Inom åtgärdsgrupperna kirurgi och protetik består en stor del av kostnaden för åtgärden av tandvårdsmaterial och tandtekniska arbeten. Tandtekniska arbeten innebär att ett avtryck av patientens tänder skickas till ett tandtekniskt laboratorium som skapar individuellt anpassade produkter. Det kan vara tandproteser, kronor, broar och implantat som används för att ersätta förlorade eller skadade tänder. Kostnaden för dessa arbeten varierar mycket dels beroende på hur komplexa dom är att skapa, dels för att arbetet är individuellt anpassade för patienten.

Tidigare har material och tandteknik som tillkommit utöver det som ska ingå i åtgärden lagts till som en extra kostnad som en separat åtgärds kod för material. Detta är inte längre tillåtet eftersom patienterna ska ha möjlighet att göra prisjämförelser i webbtjänsten Tandpriskollen och då ska alla kostnader finnas inkluderade. Prisökningen i den föreslagna taxan kan verka stor men patienterna betalar redan tidigare den prisnivå som nu föreslås men det har inte varit lika transparent. För att hantera att priset varierar mycket beroende på spridningen av komplexitet i behandlingen har också att ett antal latituder införs.

Exempel:

Specialisttandvårdens pris 2020 enligt tidigare prismodell med separat materialåtgärd.

Åtgärd 863, Pris enligt taxa 43 328 kr

Tillkommande materialåtgärd 20 760 kr (=faktura från tandtekniker)

Summa som debiterats patienten 64 088 kr

Ekonomisk konsekvens av förslaget

Förslaget innebär en intäktshöjning för vissa av åtgärdsgrupperna medan andra är oförändrade eller lägre. Det är en svårighet att fullt ut beräkna hur detta förslag till prislista slår i kronor och procent totalt eftersom prislisans struktur förändras. Fler latituder har införts där statistik saknas för att beräkna volymerna per latitud. Materialkostnader som tidigare debiterats separat nu är inkluderade. Störst intäktsökning återfinns inom gruppen undersökningsåtgärder. Det beror dels på den stora volymen, dels på att denna grupp inte

haft något undantag från referenspriset tidigare och ger därför högre ökning än för åtgärdsgrupper där det redan sedan tidigare funnits undantag.

Nedan jämförs total intäkt för det nya förslaget jämfört med vad intäkten bli om tidigare beslut för beräkning av pris skulle ha använts. Beräkningen är baserat på 2019 års åtgärdsvolym och avser åtgärder inom allmäntandvård. För specialisttandvården ger motsvarande beräkning ca 1 miljon intäktsökning.

Åtgärdsgrupp	Intäkt tidigare prismodell (tkr)	Intäkt föreslagen prismodell (tkr)	Förändring (tkr)	Volym antal åtgärder
Undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder	16 768	18 908	+2 140	27 685
Röntgenåtgärder	1 082	1 269	+187	8 624
Sjukdomsförebyggande åtgärder	661	661	0	1 665
Sjukdomsbehandlande åtgärder	10 049	10 999	+950	16 393
Kirurgiska åtgärder	5 314	5 331	+17	4 417
Rotbehandlings åtgärder	116	132	+16	1 884
Bettfysiologiska åtgärder	800	800	0	209
Reparativa åtgärder *not 1	16 729	15 645	-1 084	14 050
Protetiska åtgärder *not 2				2 396
Tandreglering	14	14	0	0
SUMMA exkl. Protetiska åtg.	51 533	53 759	2 226	77 323

*Not 1: Beräkningen gäller vid latitud för okomplicerad behandling. Nya latituder föreslagna. Statistik saknas för fördelning av frekvens mellan de olika latituderna.

*Not 2: Åtgärdspris ej jämförbara då material tidigare debiterats utöver åtgärds-koden.

Förändringar per åtgärdsgrupp

Nedan följer en kortfattad beskrivning av vilka förändringar som föreslås för respektive åtgärdsgrupp och orsak till förändringen samt vilka beslut som tidigare legat till grund för prissättningen.

Åtgärdsnr:	Åtgärdsgrupp	Tidigare beslut/undantag	Nytt förslag/orsak	Tidigare beslut/undantag	Nytt förslag/orsak
		Allmäntandvård		Specialisttandvård	
101-114	Undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder	Enl. referenspris	Undantag från referenspris. Tidsåtgången bedöms längre för de ingående momenten än i TLV's bedömning.	Referenspris +5%	Undantag från referenspris. Tidsåtgången bedöms längre för de ingående momenten än i TLV's bedömning.
121-164	Röntgenåtgärder	Enl. referenspris	Enl. referenspris För två åtgärder undantag från referenspris. Tidsåtgången bedöms längre för de ingående momenten än i TLV's bedömning.	Referenspris +5%	Enl. referenspris För två åtgärder undantag från referenspris. Tidsåtgången bedöms längre för de ingående momenten än i TLV's bedömning.
201-209	Sjukdomsförebyggande åtgärder	Enl. referenspris	Enl. referenspris Ger ej full kostnadstäckning. För att främja förebyggande vård för en bibehållen hälsa föreslås en prissättning enligt	Referenspris +5%	Enl. referenspris Ger ej full kostnadstäckning. För att främja förebyggande vård för en bibehållen hälsa föreslås en prissättning enligt

			referenspris trots sämre kostnadstäckning.		referenspris trots sämre kostnadstäckning.
301-362	Sjukdomsbehandlande åtgärder	Enl. referenspris	Undantag föreslås från referensprislistan för i stort sett samtliga åtgärder. För några åtgärder bedöms tidsåtgången något högre. För övriga åtgärder har inte tidsåtgången justerats men referenspriset täcker inte ens lön och fasta kostnader varför undantag föreslås.	Referenspris +5%	Undantag föreslås från referensprislistan för i stort sett samtliga åtgärder. För några åtgärder bedöms tidsåtgången något högre. För övriga åtgärder har inte tidsåtgången justerats men referenspriset täcker inte ens lön och fasta kostnader varför undantag föreslås.
401-480	Kirurgiska åtgärder	Undantag från referenspris dock max 7% Åtg. 420, 3400 kr	Enl. referenspris Undantag för åtgärd 420. Pga att faktisk materialkostnad överstiger referenspris. Priset ej justerat sedan beslut om undantag 2009. Tillägg av en latitud 420B.	Undantag från referenspris dock max 12%	Undantag för samtliga åtgärder utom en. Beräkningarna inkluderar material och tandteknik som tidigare debiteras på separat åtgärds kod. Tillägg av latitud 420B och 428B
501-542	Rotbehandlings åtgärder	Enl. referenspris	Enl. referenspris	Referenspris +5%	Enl. referenspris
601-607	Bettfysiologiska åtgärder	Enl. referenspris	Enl. referenspris Tillägg av två latituder 601B, 602B	Referenspris +5%	Enl. referenspris för åtg 601, 602 men med tillägg av två latituder 601B, 602B Undantag för övriga åtgärder.

			Undantag för åtg 606 där referenspriset inte ens täcker lön och fasta kostnader		Referenspriset täcker inte ens lön och fasta kostnader
701-708	Reparativa åtgärder	Referenspris +7%	Enl. referenspris Tillägg för en eller flera latituder för samtliga åtgärder	Referenspris +7%	Enl. referenspris Tillägg för en eller flera latituder för samtliga åtgärder
800-896	Protetiska åtgärder	Undantag från referenspris dock max 7%	Komplext område med många åtgärder. Vissa åtgärdsintervall som är mindre material- och tandteknikkrävande följer referenspris. Resulterar i vissa fall till prissänkning. Undantag föreslås för åtgärder som inkluderar material och tandteknik som tidigare debiteras på separat åtgärdskod. Ett flertal nya latituder tillkommer.	Undantag från referenspris dock max 12%	Komplext område med många åtgärder. Vissa åtgärdsintervall som är mindre material- och tandteknikkrävande följer referenspris. Resulterar i vissa fall till prissänkning. Undantag föreslås för åtgärder som inkluderar material och tandteknik som tidigare debiteras på separat åtgärdskod. Ett flertal nya latituder tillkommer.
900-908	Tandreglering	Enl. referenspris	Enl. referenspris	Referenspris +5%	Referenspris +5% Beräkningarna visar att tidigare beslutat undantag ger rimlig prissättning.
	Friskandvård	Enl. referenspris Generell prisökn. %	LPIK 1,9%	-	-

